

Vec C-398/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

29. jún 2023

Vnútroštátny súd:

Sofijski rajonen sad

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

29. jún 2023

Obžalovaný v konaní:

PT

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Trestné konanie s obžalobou voči 41 osobám z dôvodu riadenia zločineckej skupiny na distribúciu drog a z dôvodu účasti v takejto skupine.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania:

Výklad článkov 4 a 5 rámcového rozhodnutia 2004/767, článku 4 rámcového rozhodnutia 2008/841, článku 6 smernice 2012/13, ako aj článkov 20, 47, 48 a 52 Charty základných práv Európskej únie

Prejudiciálne otázky

Je vnútroštátny zákon, podľa ktorého je pre schválenie dohody, ktorou sa ukončí trestné konanie proti obžalovanému, nevyhnutný súhlas spoluobžalovaných a ich obhajcov, ak konanie prebieha na súde, zatiaľ čo takýto súhlas nie je nevyhnutný v prípravnej fáze konania, v súlade s článkom 4 ods. 1 a článkom 5 rámcového rozhodnutia 2004/757 a článkom 4 rámcového rozhodnutia 2008/841 v spojení s článkom 20 Charty?

Je vnútroštátny zákon, ktorý obmedzuje možnosť obžalovaného, aby ním uzatvorenú dohodu (ktorou sa mu uloží miernejší trest) nechal z obsahového hľadiska preskúmať na súde, pričom obmedzenie spočíva v tom, že je potrebný súhlas spoluobžalovaných, v súlade s článkom 4 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2004/757 v spojení s článkom 48 ods. 2 a článkom 52 ods. 1 Charty?

Je vnútroštátny zákon, ktorý takéto obmedzenie upravuje aj ako následok toho, že sa obžalovanému poskytnú podrobné informácie o obvinení, v súlade s článkom 6 ods. 3 v spojení s ods. 1 smernice 2012/13 a v spojení s článkom 47 ods. 1 a článkom 52 ods. 1 Charty?

Uvedené predpisy Únie a judikatúra

Zmluva o fungovaní Európskej únie

Charta základných práv Európskej únie

Rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstát trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami (Ú. v. EÚ L 335, 2004, s. 8)

Rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu (Ú. v. EÚ L 300, 2008, s. 42)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 2012, s. 1)

Rozsudok zo 6. júna 2023, O. G. (Európsky zatykač proti štátnym príslušníkom tretích krajín) (C-700/21, EU:C:2023:444)

Rozsudok z 13. júna 2019, Moro (C-646/17, EU:C:2019:489)

Vnútroštátne právne predpisy

Vnútroštátna procesnoprávna zákonná úprava – Nakazatelno- procesualen kodex (Trestný poriadok) (NPK) – článok 381 (Dohoda o ukončení veci medzi prokuratúrou a obhajcom obvineného/obvinených v konaní v prípravnej fáze konania), článok 382 (Súdne schválenie dohody v prípravnej fáze konania), článok 384 (Súdne schválenie dohody o ukončení veci uzatvorenej počas súdneho konania medzi prokuratúrou a obhajcom obvineného/obvinených), článok 383 (Rovnocennosť účinkov schválenej dohody s účinkami právoplatného rozsudku), článok 118 ods. 1 bod 1 (Vypočutie obvineného/obžalovaného, ktorého konanie bolo ukončené dohodou/právoplatným rozsudkom, ako svedka), článok 120 ods. 1 druhý bod NPK (Povinnosti svedka).

O terminológii na účely návrhu na začatie prejudiciálneho konania

„Obvinený“ je osoba, ktorá bola v prípravnej fáze konania výslovným právnym aktom (uznesenie o vznesení obvinenia) informovaná o skutku, ktorý sa jej kladie za vinu a má za neho niesť trestnú zodpovednosť, a jeho právna klasifikácia, a ktorej boli poskytnuté všeobecné informácie o podozrení voči nej.

„Prípravná fáza konania“ je prípravná fáza trestného konania, ktorá slúži zhromažďovaniu dôkazov a rozhodnutiu prokuratúry o podaní obžaloby na súde.

„Obžalovaný“ je osoba (obvinený z prípravnej fázy konania), proti ktorej je podaná obžaloba na súde (súdne konanie), v ktorej sú podrobne popísané skutkové a právne dôvody pre obžalobu.

„Súdne konanie“ je vo svojej podstate hlavná fáza trestného konania, ktorá sa začína podaním obžaloby prokuratúrou na súde.

O dohode

Ak sa obvinený/obžalovaný prizná k činom, ktoré sú mu kladené za vinu, jeho obhajca môže s prokuratúrou uzavrieť dohodu (článok 381 ods. 1 a článok 384 NPK). V prípade viacerých obvinených/obžalovaných môže takúto dohodu uzavrieť každý osobitne a samostatne (článok 381 ods. 7 a článok 384 NPK).

Táto dohoda nahrádza rozhodnutie vo veci. V dohode sú upravené všetky body, ktoré by sa uviedli v rozhodnutí vo veci (v rozsudku), a síce informácie o skutku,

ktorý spáchal obvinený/obžalovaný a jeho právna klasifikácia, ako aj informácie o druhu a výške trestu (ako aj iné body) (článok 381 ods. 5 a článok 384 NPK).

Dohodou sa často určí trest, ktorý je miernejší ako ten, ktorý by bol uložený, ak by sa vec prejedнала v riadnom konaní (článok 381 ods. 4 a článok 384 NPK).

Dohodu podpíše prokuratúra a obhajca. Ak obvinený/obžalovaný súhlasí s dohodou, podpíše ju tiež; okrem toho sa vzdáva preskúmania veci v riadnom konaní (článok 381 ods. 6 a článok 384 NPK).

Zúčastnené strany (na dohode) potom na súde požiadajú o schválenie tejto dohody (článok 382 ods. 1 a článok 384 NPK). Ak súd dohodu považuje za zákonnú, schváli ju (článok 382 ods. 7 a článok 384 NPK).

Dohoda sa môže uzavrieť ako počas prípravnej fázy konania, tak aj počas trestného konania na súde (články 381 a 384 NPK).

Ak sa dohoda uzavrie v prípravnej fáze konania (to znamená po tom, ako obhajoba, ako bolo vyššie uvedené, bola uznesením o vznesení obvinenia informovaná o podstate obvinenia), postačuje, ak súhlasí prokuratúra, obhajca a obvinený, bez toho, aby museli súhlasiť spoluobvinení a ich obhajcovia (článok 381 ods. 6 NPK).

Ak sa dohoda uzavrie počas konania na súde (to znamená po tom, čo bola obžaloba podaná na súde a doručená obhajobe a obžalovanému), je nevyhnutný aj súhlas všetkých, ktorí sa zúčastňujú na súdnom konaní, vrátane spoluobžalovaných a ich obhajcov (článok 384 ods. 3 NPK).

V predmetnom prípade je podľa článku 384 ods. 3 NPK nevyhnutný súhlas ostatných 39 spoluobžalovaných a ich obhajcov, aby mohla byť schválená dohoda, ktorú uzavrel PT.

Dohoda, ktorá bola schválená súdom počas prípravnej fázy konania alebo počas súdneho konania, má účinok právoplatného rozsudku (článok 383 ods. 1 NPK), takže obvinený/obžalovaný, v súvislosti s ktorým bolo konanie ukončené dohodou, môže byť v predmetnom konaní (ktoré v súvislosti so spoluobvinenými/spoluobžalovanými pokračuje) vypočutý ako svedok (článok 118 ods. 1 bod 1 NPK).

Svedok (inak ako obvinený/obžalovaný, ktorý má právo mlčať) je povinný vypovedať všetko, čo o veci vie (článok 120 ods. 1 druhá bod NPK), a výpoveď môže odmietnuť len vo výnimočných prípadoch.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Trestné konanie prebieha proti 41 osobám pre riadenie a účasť na zločineckej skupine, ktorej cieľom bola distribúcia drog – kokaín, heroín, marihuana,

amfetamín, metamfetamín a MDMA – na účely obohatenia sa. Jedna z týchto osôb je PT, iná SD. Okrem toho je vznesené obvinenie pre vedľajšie trestné činy – a síce proti PT, že držal kokaín, aby ho distribuoval, a proti SD, že pre potreby tejto zločineckej skupiny pestoval marihuanu.

- 2 Pôvodne bola 25. marca 2020 doručená obžaloba, avšak z procesných dôvodov – najmä z dôvodu jej nejasného obsahu, ktorý obvineným neumožňoval pochopiť, čo sa im kladie za vinu – bola vec vrátená späť prokuratúre na odstránenie tohto nedostatku.
- 3 V prípravnej fáze konania prokurátor a obhajoba SD 26. augusta 2020 prijali dohodu, v ktorej sa SD výmenou za miernejší trest priznal.

Súhlas 40 spoluobžalovaných pre schválenie dohody však nebol získaný.

Súd (nie vnútroštátny súd) dohodu schválil 1. septembra 2020.

- 4 Dňa 28. augusta 2020 podala Specializovaná prokuratúra (Špecializovaná prokuratúra, Bulharsko) nové, opravené znenie obžaloby. Súdne konanie sa na vnútroštátnom súde začalo opätovne. Tentokrát bolo konštatované, že žaloba bola jasná a podrobná a vhodná pre začatie súdneho konania.
- 5 Po oboznámení sa s touto novou, opravenou obžalobou PT požiadal, aby sa mohol priznať a uzavrieť dohodu, ktorou sa mu uloží miernejší trest. Prokurátor a obhajca PT preto 17. novembra 2020 prijali dohodu, ktorou sa PT priznal; určil sa trest odňatia slobody na tri roky, ktorý bol podmienene odložený na päť rokov. Pre nedostatok súhlasu všetkých obžalovaných a ich obhajcov iný senát (nie vnútroštátny súd) 21. januára 2021 zamietol schválenie tejto dohody.
- 6 Dňa 10. mája 2022 prijal prokurátor a obhajca PT opäť rovnakú dohodu. S prihliadnutím na predpisy Únie požiadali, aby súhlas spoluobžalovaných pre schválenie dohody nebol súdom získaný.
- 7 Iný senát (nie vnútroštátny súd) 18. mája 2022 skonštatoval, že pre schválenie dohody je nevyhnutný súhlas ostatných účastníkov, a z tohto dôvodu zastával stanovisko, že dohodu nie je možné schváliť (bez toho, aby sa zvyšných 39 spoluobžalovaných dozvedelo o dohode a získal sa ich súhlas).
- 8 V rovnaký deň, bezprostredne po zamietnutí schválenia dohody, účastníci dohody – prokurátor, PT a jeho obhajca – vnútroštátnemu súdu potvrdili, že chcú uzavrieť takúto dohodu. Potvrdili najmä ich názor, že súhlas spoluobžalovaných nie je pre schválenie tejto dohody nevyhnutný.
- 9 Vnútroštátny súd poukazuje na to, že druhá dohoda bola zamietnutá s odôvodnením, že spoluobžalovaní a ich obhajcovia nesúhlasili, hoci ich názor k tomu nebol vôbec získaný. Najmä neexistencia súhlasu s prvou dohodou zo 17. novembra 2020 neumožňuje záver, že takýto súhlas s druhou dohodou z 10. mája 2022 nebude udelený.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 10 V predmetnom prípade musí vnútroštátny súd preskúmať, či je nevyhnutný súhlas ostatných 39 spoluobžalovaných s dohodou, ktorú uzavrela obhajoba PT a prokurátor v trestnom konaní, ktoré na ňom prebieha, pre účasť na organizovanej zločineckej skupine pre distribúciu drog a pre držanie drog na účely ich distribúcie.
- 11 V tejto súvislosti vnútroštátny súd už podal návrh na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-432/22, ktoré ešte prebieha, avšak vzhľadom na novú judikatúru Súdneho dvora vo veci C-700/21 sa rozhodol podať rovnaké otázky s prihliadnutím na iné hľadisko.
- 12 Keďže výklad práva, o ktorý sa teraz žiada, sa týka ustanovení Charty (články 20 a 47) a tieto sú uplatniteľné len v prípadoch uplatnenia práva Únie, vnútroštátny súd v tejto súvislosti uvažuje nasledovne.
- 13 Keďže v prípade právneho inštitútu dohody ide o prostriedok na uloženie trestu, patrí do pôsobnosti článku 4 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2004/757, ktorý sa týka povahy a rozsahu trestu pre trestné činy v súvislosti s držaním drog na účely distribúcie a vyžaduje, aby bol trest účinný, primeraný a odradzujúci.
- 14 Okrem toho vnútroštátny súd zastáva stanovisko, že dohoda predstavuje aj konanie v zmysle článku 5 rámcového rozhodnutia 2004/757 a článku 4 rámcového rozhodnutia 2008/841, ktoré upravujú možnosť, aby sa v prípade spolupráce obvineného/obžalovaného stanovil nižší trest. V tejto súvislosti poukazuje na to, že dohoda je právny prostriedok na ukončenie kriminálnych konaní obvineného/obžalovaného a umožňuje, aby poskytol výpoveď o konaniach spoluobžalovaných, ktorá slúži ako dôkaz, pokiaľ je upravené jeho neskoršie vypočutie ako svedka po schválení dohody.
- 15 Z tohto dôvodu vnútroštátny súd zastáva názor, že vnútroštátny právny inštitút dohody – bez ohľadu na to, že vnútroštátne ustanovenia boli zavedené pred prijatím rámcových rozhodnutí – predstavuje prebratie zodpovedajúcich ustanovení rámcového rozhodnutia 2004/757 (článok 4 ods. 1 a článok 5) a rámcového rozhodnutia 2008/841 (článok 4) a že sa aplikuje Charta.

O prvej prejudiciálnej otázke

- 16 Prvou otázkou by vnútroštátny súd chcel vedieť, či vnútroštátna úprava o dohode, ktorá podľa svojho obsahu preberá článok 4 ods. 1 a článok 5 rámcového rozhodnutia 2004/757 a článok 4 rámcového rozhodnutia 2008/841, zodpovedá zásade rovnosti pred zákonom, ktorá je zakotvená v článku 20 Charty.
- 17 Vnútroštátny súd sa odvoláva na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej miera voľnej úvahy členského štátu pri prebratí nie je neobmedzená a základné zásady, ktoré sú zakotvené v článku 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii, vrátane zásady rovnosti pred zákonom podľa článku 20 Charty, sa musia dodržiavať (C-700/21,

body 39 a 40). Podľa tejto zásady sa s porovnateľnými situáciami nezaobchádza rozdielne a s rozdielnymi situáciami nezaobchádza rovnako, s výnimkou toho, že by takéto zaobchádzanie bolo objektívne odôvodnené.

- 18 V tejto súvislosti vnútroštátny súd uvažuje tak, že obvinený a obžalovaný v prípade uzatvorenia dohody majú rovnocenné oprávnené záujmy. V súvislosti s predmetom, cieľom a zásadami vnútroštátnej úpravy sa nachádzajú v porovnateľnej situácii a hoci patria rovnakým spôsobom do pôsobnosti rámcového rozhodnutia 2004/757 a rámcového rozhodnutia 2008/841, ktorého ustanovenia nerozlišujú, či dohoda bola uzavretá v prípravnom konaní alebo počas konania na súde, zaobchádza sa s nimi rôzne.
- 19 Vnútroštátny súd objasňuje, že vo vnútroštátnych právnych predpisoch o dohode je len pre konanie na súde v súvislosti s obžalovaným upravené, že je nevyhnutný súhlas spoluobžalovaných a ich obhajcov; súd, ktorý o dohode rozhoduje, nie je oprávnený, aby pri zohľadnení konkrétnych okolností jednotlivého prípadu posúdil, či je potrebné získať súhlas spoluobžalovaných (to znamená, či je to nevyhnutná podmienka) alebo nie.

O druhej prejudiciálnej otázke

- 20 Druhou otázkou by vnútroštátny súd chcel vedieť, či vnútroštátna úprava o dohode počas konania na súde predstavuje obmedzenie práva na obhajobu garantovaného článkom 48 Charty, ktoré je obžalovanému ako PT zaručené článkom 4 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2004/757, a ak áno, či takéto obmedzenie je v súlade s článkom 52 Charty.
- 21 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že pojem „právo na obhajobu“ v článku 48 ods. 2 Charty nepoukazuje na vnútroštátne právo, ale má autonómny význam, takže je len vecou Súdneho dvora Európskej únie posúdiť, či dohoda (uzavretá počas prípravnej fázy konania alebo v konaní na súde), ako je upravená v bulharskom práve, predstavuje opravný prostriedok a či jej účinky sú obmedzené zákonne.
- 22 Bez ohľadu na opačnú, nezaväzujúcu vnútroštátnu judikatúru Värhoven kasacionen säd (Najvyšší kasačný súd, Bulharsko) o práve obvineného/obžalovaného na dohodu, vnútroštátny súd zastáva stanovisko, že ide práve o právo na dohodu, keďže súd, ktorý sa zaoberá dohodou, je povinný rozhodnúť o jej obsahu, a dohoda upravuje určenie miernejšieho trestu.
- 23 Po tom všetkom vnútroštátny súd zastáva stanovisko, že vnútroštátna úprava o dohode v konaní na súde (článok 384 ods. 3 NPK) predstavuje zásadné obmedzenie tohto opravného prostriedku, ktoré ho pripravuje o jeho účinky. V predmetnom prípade sa zdá byť nemožné, aby sa dosiahol súhlas zvyšných 39 spoluobvinených, aby PT mohol prípadne dostať trest upravený v dohode, ktorý je miernejší ako trest, ktorý by dostal, ak by konanie skončilo odsúdením.

- 24 Podľa názoru vnútroštátneho súdu sporné obmedzenie uzatvorenia dohody v konaní na súde, aj keď je zákonne upravené, nesúvisí s cieľmi všeobecného záujmu alebo požiadavkami ochrany práv a záujmov iných v zmysle článku 52 Charty, najmä v predmetnom prípade sa poškodení nezúčastňujú ako účastníci konania.
- 25 Vnútroštátny súd zastáva názor, že záujmy spoluobžalovaných nepatria do pôsobnosti článku 52 Charty, pokiaľ majú záujem na tom, aby namietali dohodu PT, ktorý môže neskôr voči nim vypovedať ako svedok. Tento záujem je preto neoprávnený.

O tretej prejudiciálnej otázke

- 26 Treťou otázkou by vnútroštátny súd chcel vedieť, či vnútroštátna úprava o dohode v konaní na súde predstavuje obmedzenie práva na účinný prostriedok nápravy prostredníctvom obmedzenia práva garantovaného článkom 47 Charty, ktoré je obžalovanému ako PT zaručené článkom 6 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2012/13, a ak áno, či je takéto obmedzenie v súlade s článkom 52 Charty.
- 27 Podľa názoru vnútroštátneho súdu predstavuje vnútroštátna úprava o dohode v konaní na súde (článok 384 ods. 3 NPK) nesprávne prebratie článku 6 ods. 1 smernice 2012/13.
- 28 Uplatnenie vnútroštátnej úpravy, podľa ktorej smie obvinený uzavrieť dohodu bez súhlasu spoluobvinených len počas v prípravnej fáze konania, v konaní na súde však musí mať zodpovedajúci súhlas, vedie k nasledovnému záveru: Tým, že využíva svoje právo na prístup k úplnému zneniu žaloby podľa článku 6 ods. 3 smernice 2012/13, obžalovaný stráca možnosť uzavrieť dohodu bez toho, aby si získal súhlas spoluobžalovaných.
- 29 Obvinený, ktorý vyhlásil, že je uzročený so všeobecnejším popisom obvinenia v uznesení o vznesení obvinenia a už na základe tam obsiahnutých čiastkových informácií uzavrie dohodu, si tak môže vymôcť súdne preskúmanie tejto dohody bez toho, aby bol závislý od súhlasu spoluobvinených. Ak však počká, než dostane obžalobu, aby sa dôsledne oboznámil s obvinením voči nemu, a potom sa pri vedomosti skutkového stavu rozhodne uzavrieť dohodu, musí – hneď, ako bola táto dohoda uzavretá s prokuratúrou – získať súhlas spoluobžalovaných na to, aby súd mohol dohodu preskúmať z obsahového hľadiska.
- 30 Podľa názoru vnútroštátneho súdu sa výkon práva podľa článku 6 ods. 3 smernice 2012/13 odzrkadľuje priamo na účinky opravného prostriedku, ktorý má obžalovaný podľa vnútroštátneho práva – obmedzuje najmä možnosť uzavrieť dohodu, čo vedie k záveru, že právu obžalovaného na oboznámenie sa s obvinením je v značnej miere odňatý praktický účinok, ktorý je nevyhnutný, aby bol zaručený spravodlivý proces, aj s prihliadnutím na účinný výkon práv na obhajobu.

- 31 Praktický účinok podrobného oboznámenia sa s obvinením podľa článku 6 ods. 3 smernice je vyjadrený aj v možnosti, že obžalovaný sa pri vedomosti o skutkovom stave môže rozhodnúť, ako uplatní svoje práva na obhajobu, k čomu patrí aj uzavretie dohody. Zároveň je však v konaní na súde ako s automatickým následkom uplatnenia tohto práva konfrontovaný s obmedzením, že musí mať súhlas všetkých spoluobžalovaných a ich obhajcov, aby sa súd mohol zaoberať touto dohodou.
- 32 Vnútroštátny súd zastáva názor, že takéto obmedzenie môže byť odôvodnené len s prihliadnutím na článok 52 Charty, a v tejto súvislosti odkazuje na svoje tvrdenia k druhej otázke.
- 33 Vnútroštátny súd uvádza, že situácia v predmetnej veci sa od situácie vo veci C-646/17 rozlišuje do tej miery, že PT obmedzenia so zreteľom na zaoberanie sa súdu s uzavretou dohodou nespôsobil sám svojím konaním. Podľa opačného názoru by sa mu potom muselo vytknúť, že chcel uplatniť svoje právo podľa článku 6 ods. 3 smernice, aby získal podrobné informácie o obvinení predtým, ako sa rozhodne uzavrieť dohodu. Takéto vytknutie by značne podlomilo právo na informácie o obvinení, ktoré je uznané v tejto smernici.

PRACOVNÝ DOKUMENT